

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 445 din 20.08.2009

Dosar nr: 242/2009

Petiția nr: 5.658/02.06.2009

Petentă: M E Ș D

Reclamat: Institutul Național de Hematologie Transfuzională Prof. Dr. C. T. Nicolau, Centrul de Transfuzie Sanguină al Municipiului București

Obiect: refuzul de a accepta ca donatori de sânge persoane cu dizabilități

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și domiciliul petenților:

I.1.1. M E

I.1.2. Ș D

I.2. Numele și sediul reclamațiilor

I.2.1. Institutul Național de Hematologie Transfuzională Prof. Dr. C. T. Nicolau, Str. Constantin Caracas nr. 2-8, București;

I.2.2. Centrul de Transfuzie Sanguină al Municipiului București, Str. Constantin Caracas nr. 2-8, București.

II. Obiectul sesizării

Prin petiția înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) cu **nr. 5.658/02.06.2009** (filele 1-2 din dosar) petenții afirmă că la data de 29.05.2009 au dorit să doneze sânge, însă au fost informați că, fiind persoane cu dizabilități, li se refuză această solicitare.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenții consideră discriminatorie refuzarea lor ca donatori de sânge, în calitatea lor de persoane cu dizabilități.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 09.07.2009 (filele 11-13 din dosar) la ședința de audieri fiind prezenți doar petenții.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petenții afirmă că la data de 29.05.2009 au dorit să doneze sânge, însă au fost informați că, fiind persoane cu dizabilități, li se refuză această solicitare. Arată că, în urma unor traumatisme ale coloanei vertebrale, utilizează scaunul rulant pentru a se deplasa.

Prin **Adresa nr. 296/C /16.06.2009**, semnată de Dr. M H director, înregistrată la CNCD cu **nr. 6.124/16.056.2009** (fila 7 din dosar), primul reclamat a informat CNCD că Serviciul Donatori aparține de cel de-al doilea reclamat și nu de ei.

Al doilea reclamat, prin **Adresa nr. 1023/19.06.2009**, semnată de Dr. D V , director, înregistrată la CNCD cu **nr. 6.212/19.06.2009** (filele 8-10 din dosar), arată următoarele:

- selecția donatorilor de sânge se efectuează de către personal medical calificat, în conformitate cu normele în vigoare;
- aceste norme (aprobate prin **Ordinul nr. 1193/2007** a ministrului sănătății) prevăd, pentru protejarea sănătății donatorilor, anumite restricții, astfel „donatorul nu trebuie să prezinte [...] afecțiuni ale sistemului nervos central sau periferic, acute sau cu sechele”, iar „persoanele pensionate medical indiferent de diagnosticul de pensionare” nu pot fi donatori;
- petenții au completat chestionarul de autoexcludere și au fost informați de către un asistent medical că nu pot deveni donatori de sânge;
- nu discriminarea a fost obiectivul reclamatului ci grija față de o persoană cu dizabilități, pentru care donarea a 450 ml de sânge poate constitui un efort pentru organism.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că petenții, persoane cu dizabilități, nu au putut deveni donatori de sânge.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin. 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Alin. 3 prevede: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare.”

Conform art 2, alin. (4) din **O.G. nr. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

Colegiul Director arată că se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- fără să existe o justificare obiectivă.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură

să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

În hotărârea dată în cazul **Thlimmenos împotriva Greciei** din 6 aprilie 2000, Curtea a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.”).

Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu” [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului**, art. 1 alin. 1: [...] „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamantului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”; **Protocolul 12**, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]”).

Diferențierea nu reprezintă discriminare dacă pentru această diferențiere există o justificare obiectivă (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 3: [...] „în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare”).

Justificarea obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare.

Privind justificarea obiectivă, prin jurespundența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);
- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere.

În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere.

Aplicând aceste principii la cauza supusă analizei Colegiul Director, se constată că refuzul de a accepta ca donatori persoane cu dizabilități grave respectă condițiile impuse privind existența unei justificări obiective, legitimitatea unei astfel de măsuri fiind necesitatea protejării sănătății persoanelor care doresc să devină donatori.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate în petiție nu reprezintă discriminare în conformitate cu art. 2 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată;

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

Data redactării: 20.08.2009

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

